

สรุป 350 ปี มิสซังสยาม 1669-2019

โดย คุณพ่อวุฒิลีศ แห่งล้อม

ประมาณ 500 ปีมาแล้วที่มีคริสตชน เข้ามาในสยาม เป็นพวกพ่อค้าชาวโปรตุเกสและสเปน แต่มิได้มีการเผยแผ่ประกาศความเชื่อหรือแพร่ธรรมแต่อย่างใด จนกระทั่ง ต่อจากนั้นอีก ประมาณ 50 ปี คือ 450 ปีที่ผ่านมา จึงมีมิสชันนารีชาวโปรตุเกสส่งคณะคอมินิกัน 2 ท่าน คือ คุณพ่อเยโรนิโม ดา ครู๊ส และคุณพ่อเซบาสติอาว โด กันโต ซึ่งเดินทางมากับเรือสินค้าโปรตุเกส จากมะละกาถึงกรุงศรีอยุธยา ปี 1567 ใช้เวลา 2 เดือน ได้รับการต้อนรับอย่างดีจากสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ คุณพ่อทั้ง 2 เรียนรู้ภาษาไทยอย่างรวดเร็วและเริ่มเทศน์สอนประชาชน มีคนกลับใจจำนวนมากพอสมควร

ต่อจากนั้นอีกประมาณ 100 ปี การแพร่ธรรมในสยามก็ยังไม่คืบหน้าเท่าที่ควรอันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ทางบ้านเมือง และการทำสงครามกับพม่า และการต่อต้านจากแขกมัวร์ บรรดามิสชันนารีถูกฆ่าตาย องค์กรแรก คือ คุณพ่อเยโรนิโม ดาครู๊ส และต่อมามีมิสชันนารีอีก 3 องค์กร ถูกหอกแทงตายขณะอยู่ในโรงสวด โดยพวกแขกมัวร์

ปี 1622 พระสันตะปาปาเกรกอรีที่ 5 ทรงตั้งสมณกระทรวงเผยแผ่ความเชื่อขึ้น เพื่อจำกัดสิทธิพิเศษที่เคยให้กับโปรตุเกสและสเปนในการเผยแผ่ความเชื่อ จนกระทั่งปี 1658 ทรงแต่งตั้งพระสังฆราชฝรั่งเศส ป็ลลือ ชาวฝรั่งเศสเป็นผู้แทนพระสันตะปาปาปกครองมิสซังตั้งเกี่ย และพระสังฆราชปีแอร์ ลังแบร์ต เดอ ลา ม็อด เป็นผู้แทนพระสันตะปาปาปกครองมิสซังโคชินจีน ก่อนที่จะเดินทางจากกรุงปารีส ท่านทั้ง 2 ได้ตั้งบ้านคณะมิสซังต่างประเทศแห่งกรุงปารีสขึ้น เพื่อเตรียมผู้ที่จะไปทำงานในดินแดนตะวันออกไกลนี้

ปี 1669 สมเด็จพระสันตะปาปาเคลเมนต์ที่ 10 ทรงประกาศการสถาปนามิสซังสยามโดยมีคุณพ่อหลุยส์ ลาโน เป็นผู้แทนพระสันตะปาปาปกครอง

ปี 1674 วันที่ 25 มีนาคม คุณพ่อหลุยส์ ลาโน ได้รับการอภิเษกเป็นพระสังฆราชประมุขมิสซังสยามท่านแรก มิสซังสยามสมัยนั้นมีอาณาบริเวณกว้างใหญ่ คือ ดินแดนสยาม ลาว แหลมมาลาญ หมู่เกาะสุมาตราและพม่า ตอนใต้ ตลอดระยะเวลา 164 ปี มีพระสังฆราชผู้เป็นประมุขหลายองค์ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสันตะสำนักให้มาปกครองดูแล ในระยะแรกของช่วงเวลานี้ ซึ่งตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ความสัมพันธ์กับฝรั่งเศสเป็นไปอย่างดี มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น มีความสัมพันธ์ทางการทูตซึ่งตรงกับสมัยพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 ของฝรั่งเศสนั่นเอง

อย่างไรก็ดี มีบางช่วงบางเวลาที่บรรดาคริสตชนก็จะถูกเบียดเบียน อันสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ทางการเมือง การสงคราม และความขัดแย้งในความเชื่อถือ บางครั้งก็สงบมีสันติ... สลับกันไป

ปี 1838 พระสังฆราชฌอง บัปติสต์ ป็ลเลอกัว ได้รับแต่งตั้งเป็นพระสังฆราชผู้ช่วยในการปกครองมิสซังสยาม

ปี 1841 มีการแยกมิสซัง เป็น 2 เขต คือ

1. เขตตะวันออก ประกอบด้วย สยาม และลาว มีพระสังฆราชป็ลเลอกัวเป็นประมุข
2. เขตตะวันตก ประกอบด้วย มาลาญ หมู่เกาะสุมาตราและภาคใต้ของพม่า มีพระสังฆราชกูร์เวอซีเป็นประมุข

ปี 1899 มิสซังสยามตะวันออก แยกออกเป็นมิสซังสยาม และมิสซังลาว โดยมีมิสซังลาว มีเขตปกครองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของสยามและในประเทศลาว มีพระสังฆราชมารีย์ ยอแซฟ กือฮัส เป็นประมุข สำนักกลางอยู่ที่หนองแสง มิสซังสยามจึงมีอาณาเขตที่เหลือคือ บริเวณภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ในปัจจุบันของประเทศไทย มีพระสังฆราชหลุยส์ เวย์ เป็นประมุข

ปี 1923 สันตะสำนักเสนอให้แบ่งมิสซัง เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ พระสังฆราช เรอเน แปร์รอส ประมุขมิสซังสยามในเวลานั้น จึงเสนอแบ่งเป็น 3 มิสซัง คือ มิสซังกรุงเทพฯ มิสซังเชียงใหม่ และมิสซังราชบุรี-ชุมพร โดยมีมิสซังเชียงใหม่ยังขึ้นอยู่กับมิสซังกรุงเทพฯ โดยมีพระสงฆ์มิชชันนารีและพระสงฆ์ไทยมาดูแล เป็นต้น จนกระทั่งปี 1959 พระสังฆราชลูเชียง ลาโกสต์ จึงรับตำแหน่งเป็นประมุขมิสซัง

ส่วนมิสซังราชบุรี-ชุมพร มอบให้คณะซาลาเซียนดูแล จนกระทั่งปี 1941 จึงรับการแต่งตั้งเป็นมิสซังราชบุรี มีพระสังฆราชกาเยตาโน ปาซอตติ เป็นประมุข

ปี 1944 มิสซังจันทบุรีได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ โดยมีพระสังฆราชยาโกเบ แจง เกิดสว่าง เป็นประมุข และเป็นพระสังฆราชชาวไทยองค์แรก

ปี 1965 วันที่ 18 ธันวาคม สันตะสำนักได้สถาปนาการปกครอง พระศาสนจักรในประเทศไทย เป็น 2 สังฆมณฑลนคร (อัครสังฆมณฑล) คือ

1. อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยมีพระอัครสังฆราชยอแซฟ ยวง นิตโย เป็นประมุขปกครอง มีสังฆมณฑลอีก 3 แห่ง ประกอบด้วย สังฆมณฑลราชบุรี สังฆมณฑลจันทบุรี สังฆมณฑลเชียงใหม่

2. อัครสังฆมณฑลท่าแร่-หนองแสง มีพระอัครสังฆราชมีคาแอล เกียน เสมอพิทักษ์ เป็นประมุขปกครอง มีสังฆมณฑลอีก 3 แห่ง ประกอบด้วย สังฆมณฑลอุดรธานี สังฆมณฑลอุบลราชธานี และสังฆมณฑลนครราชสีมา นับจากวันนั้น เมื่อประมาณ 500 ปีมาแล้ว ที่ประเทศไทยของเรา ได้สัมผัสกับคำสอนของพระคริสตเจ้า แม้ 50 ปีแรกจะแทบไม่เห็นอะไรเลย และต่อมาอีกประมาณ 100 ปี ได้มีการเผยแผ่ธรรมอย่างชัดเจนมากขึ้น แต่ก็มีอุปสรรคมากมาย

จนกระทั่งปี 1669 พระศาสนจักรไทยได้รับการสถาปนาเป็น “มิสซังสยาม” จวบจนปัจจุบันเป็นเวลาเกือบ 350 ปี (ในปี 2019) พระศาสนจักร ณ ดินแดนแห่งนี้ มีการพัฒนาต่อเนื่อง ล้มลุกคุกกาน ผ่านเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ มากมาย นับว่าเป็นเวลานานหลายร้อยปี ครั้นมาทบทวนดูในเฉพาะประเทศไทยของเรา เรามีจำนวนคาทอลิกทั้งหมด ณ ปี 2016 380,374 คน จากประชาชนคนไทยเกือบ 70 ล้านคน พระสังฆราชประจำการ 10 องค์ พระสังฆราชเกียสนอายุ 4 องค์ พระสงฆ์สังฆมณฑล 519 องค์ พระสงฆ์นักบวช 323 องค์ นักบวช (ภราดา) 111 ท่าน นักบวชหญิง (ภคินี) 1,448 ท่าน

ขอจบด้วยการทิ้งคำถามที่ท้าทายทุกท่านว่า...“เราจะทำอย่างไรกันต่อไป?”

“ศิษย์พระคริสต์ เจริญชีวิตประกาศข่าวดีใหม่” เป็นคำตอบได้หรือไม่?

ช่วยกันคิดช่วยกันทำนะครับ... สวัสดิ์